

man tager Fordebogsafgiften, naar derunder indbefattes Landgilde og hvad Mere dertil hører, og naar man saa vil sammenholde det med, hvad Tilfældet er i det øvrige Land, og navnlig paa sine Steder, saa kan man, troer jeg, næsten sige, at den er ublu hoi, og derfor antager jeg, at denne Redaction vil passe alligevel, naar man vil lægge Mærke til, hvad § 4 indeholder, og jeg stolte paa, at de Mænd, som ville udgjøre denne Commission, og som komme til at afgjøre det, ville bestemme det efter Billighed og efter hvad der kan være passende. Det lægger jeg megen Vægt paa. — Med Hensyn til, hvad der er sagt om det subsidiaire Forslag, der er stillet af Mindretallet, da kan jeg næsten, maa jeg tilstaae, ikke forstaae, hvorledes man vil have dette Forslag bragt ind i Paragraphen. Der skulde efter det tilføies efter Ordene „Fordebogsafgiftens Størrelse“: „samt til de i den kongelige Resolution af 1ste Juli 1846 indeholdte Bestemmelser“. Nu siger § 4, at der skal udnævnes en Commission, af hvis Medlemmer hvert af Tingene udnævner eet, og Hans Majestæt Kongen udnævner en Formand. Der have vi en Commission. Nu siger Resolutionen af 1846, at Bestyrelsen har Lov til at udnævne en Commission. Denne Resolution vil man nu have optagen her i Paragraphen, og altsaa faae vi saaledes 2 Commissioner. Men jeg kan da ikke finde, hvorledes man skal komme til et virkeligt Resultat. Jeg kan altsaa paa ingen mulig Maade gaee ind paa det af det ærede Mindretal stillede Forslag — paa ingen mulig Maade. Hvad der især gjør, at jeg holder paa Udvalgets Fleertals Forslag, er det, at det har taget et væsentligt Hensyn til en Ting, som jeg i længere Tid har lagt meget stor Vægt paa, og det er nemlig, at, naar en Bonde f. Ex. holder sin Gaard forsvaerlig godt vedlige, yder de Skatter til Staten og Godseierne, som han er pligtig at yde, og han ovenikjøbet indfører store Forbedringer baade paa Jorder og Bygninger, saa kan jeg ikke forstaae, hvorledes man kan paastaae og sige, at dette er Gods-eierens Eiendom; thi, lægger han derimod denne Capital enten ned hos sig selv, eller han anvender den som rentebærende, vil den naturligviis blive hans eller i Tidens Gami-

liens Eiendom og kan paa ingen mulig Maade, efter min fuldeste Overbeviisning, erkjendes for at være Godseierens. Derfor lægger jeg meget stor Vægt paa de Ord: „dog at der ved denne Ansættelse ogsaa tages passende Hensyn til, hvilke Forbedringer den nuværende Fæster selv har udført ved Eiendommen,“ og dette forekommer mig at være en meget væsentlig Omstændighed.

Jeg skal kun tilføie et Par Ord angaaende hvad den høitærede Finantsminister har ytret i denne Sag. Jeg kan vel i det Væsentlige slutte mig til hans Foredrag, for saavidt i Gæ og Alt, men der er dog nogle Punkter, jeg maa gjøre et Par Bemærkninger ved. Han omtalte, at der til det mærkelige odsherredste Gods i sin Tid har været en Kjøber. At dette forholder sig fuldkommen rigtigt, tvivler jeg ikke paa, især da jeg hører det af den høitagtede Finantsminister; men netop for ikke at komme under en privat Gær, var der Adskillige af Beboerne, som havde bedst Indsigt i Sagen, som bestræbte sig for at faae Arvesæstebreve. Nu omtalte den høitagtede Finantsminister Resolutionen af 1792, og den siger udtrykkeligt, at Beboerne skulde have frit Arvesæste, og de Fæstere, som dengang ikke havde Arvesæste, men vare Fæstere før 1792, havde betydeligt lettere Afgifter end nogen Anden, og dem have de siddet paa indtil for faa Aar tilbage, og, naaget Resolutionen af 1846 senere udkom, have vi dog et Beviis for, at det er sleet i 2 eller 3 Tilfælde — jeg tør paastaae det — paa det odsherredste Gods. Jeg vil ikke nævne Fæsterne fra 1792; thi de have efter Resolutionen af 1846 fuldkommen Ret til at faae frit Arvesæste; men man har ogsaa Exempel paa, at 2 yngre Mænd, som ikke have sæstet til den Tid, have faaet Gaardene i Arvesæste, den ene imod en Recognition af 100 Rbd., rimeligviis fordi han stod udenfor Bondestanden, og den Anden aldeles frit. Disse Indvendinger kunne derfor ikke gjælde her. — Den høitagtede Finantsminister har omtalt, at Bondestandens Velstand var stegen i de senere Aar i høi Grad. Jeg veed vel, at den i den senere Tid og paa sine Steder ogsaa begyndte at stige, men, dersom man vil lægge den Vægt derpaa, som det synes, at man vil lægge, da